

YORUM
Öztin AKGÜÇ

Etik Yöneticilik

Yolsuzluğun, iyiciliğin, sorumsuzluğun, göz boyamanın, ürkekliğin, yalakalığın, kişilik eksikliğinin (zaafın) yaygın olduğu bir dönemde etik yöneticilikten, hatta salt etikten söz etmek bile abesle iştiğal olarak düşünülebilir. Günümüz koşullarında abes olsa bile, hakça bir düzen, ekonomik başarı, kalkınma için gerek kamu, gerek özel kuruluşlarda etik bir yönetim anlayışına, bunu gerçekleştirecek yöneticilere gereksinim vardır. **Konfüçyüs**'ten esinlenerek yineleyeyim: "*Yönetenler düzgün ve dürüstse, yönetilenler de dürüst, düzgün olmak zorundadırlar.*" Yönetenlerle yönetilenler arasında karşılıklı etkileşim söz konusudur.

Yöneticilerde ne gibi nitelikler aranmalıdır? Teorik olarak, kâğıt üzerinde kalsa da yine de etik yöneticilik için gereken nitelikleri, erdemleri, artamları (meziyetleri) özetleyeyim.

Amaç, herhalde etik kurallar çerçevesinde örgütün başarısını (performansını) artırarak topluma daha fazla katkı sağlamak olmalıdır. Dürüstlük, doğruluk, bırakın etik yöneticiliği, yöneticiliğin olmazsa olmaz koşuludur. Gerekli ancak yeterli değildir. Yöneticilerde dürüstlük, doğruluk dışında da başka erdem ve artamlar aranmalıdır.

Yönetici adil olmalı, eşit davranmalı, herkesin hakkını vermeye çalışmalı, örgüt içinde kliklerin, hiziplerin, çıkar gruplarının oluşmasına izin vermemeli, tarafsız kalmalıdır. Örgütün amaçlarını en iyi gerçekleştirebilecek liyakatli bireyleri geliştirmeli, desteklemeli, görevlendirmelidir.

Etik yönetici bencil, benmerkezci değil, özgeçicidir; kendi kişisel çıkarlarını kollamayıp örgütün başarısı, topluma hizmet için çaba göstermelidir. Örgütü, kendi kişisel hesaplarına alet etmemelidir.

Etik yönetici baskısı zorlayıcı değildir. Davranışları, güvenilirliği, tarafsızlığı, bilgisi ile örgüt üzerinde etkili olur, bireyleri yönlendirir.

★★★

Etik yönetici, alçakgönüllü ve kişilere saygılıdır. Başarısızlığın, kararların sorumluluğunu üstlenir, başarıyı ise örgüt elemanları ve toplumla paylaşır. Övgüden hoşlanmaz, yalakalığa prim vermez, hatta cezalandırır.

Etik yönetici abartmaz, tutarlıdır, olayları, sonuçları alamaz, makyajlamaz, gerçekleri söyler, ortaya koyar.

Etik yönetici, savurgan değildir. Kaynakları en iyi şekilde kullanmaya özen gösterir; göstermelik işlerden, gösterişten bir şeyler yapıyormuş gibi görünmekten kaçınır.

Etik yönetici, sağduyusu ile yanlışları engellemeye çalışır, yanlışları karşı çıkar, yanlış izlenimler yaratmamaya özen gösterir.

Etik yöneticinin niteliklerini ortaya koyduktan sonra, günümüzde kamu ve özel kesimde yöneticilik yapanların davranışları ile karşılaştırmaya çalışalım.

Ülke yöneticilerin ağırlıklı özellikleri: Ayrımcılık, kayırma, bağnazlık, yıldırma, iyiciliğe, yolsuzluğa kadar uzanan bencillik, kişisel sömürü, gerçekleri gizleme, gerçekçi olmayan söylemler, bir şeyler yapıyor gibi yanıltıcı izlenimler verme, göz korkutma... Etik bir yöneticiden beklenen davranışlara tümüyle zıt, etik değerlere aykırı davranışlar gözlemleniyor.

Yöneticide güç arttıkça yolsuzluklar, kötü kullanımlar da artıyor. Güç baskı aracı olarak kullanılmaya başlıyor. Etrafta yalakalar, çıkarıcılar, gölgesinden korkanlar toplanmaya başlıyor. Başlangıçta başarı gibi bir izlenim yaratılsa da, başarısızlıkla sonuçlanıyor.

Türkiye'nin temel sorunu, kişilikli, nitelikli, bilgili, etik değerlere saygılı kişilerin azlığı ve tersine, negatif bir ayrımcılıkla bu kişilerin de dışlanmasıdır!

Bu gerçeği görmek, yaygın bir kitlenin işine pek gelmediğinden ülkede daha çok etik yönetici ararız.